

valg, der var nedsat, søgte adskillige Oplysninger, der, som omtalt af den højtærede Landbrugsminister, endnu ikke er indkommet. Naar vi søgte disse Oplysninger, var det, fordi man paa Grundlag af dem kunde bedømme, hvor stort et Omfang Sagen i sig selv havde. Man kan sige, at det jo ikke er saadan ekspres paa krævet at gaa til en Ændring af Loven nu, idet de Lejeforhold, som findes i Øjeblikket, gælder til 1927, i alle Tilfælde kan de først opsiges 1. April 1926. Der er for saa vidt Tid til at overveje Spørgsmaalet, og det er i sig selv et meget vanskeligt Spørgsmaal at løse. Jeg finder det ganske naturligt, at Lovforslaget henvises til et Udvalg, der kan modtage de ønskede Oplysninger og i Forening med Ministeren overveje, hvad der eventuelt kan være at gøre.

Jeg maa sige, at den højtærede Landbrugsminister har Ret i sine Udtalelser om Lovens Forstaaelse, og at det ikke er ganske rigtigt, som Ordføreren for Forslagsstillerne sagde, at Loven efter Højesteretsdommen var, om end ikke helt, saa dog paa det nærmeste betydningsløs. Det, der skete ved denne Lovgivning, var jo, at man skabte et Retsforhold for disse Huse, der gik ud paa, at de kun maatte gives i Brug for et Aaremaal af 8 Aar, ikke mindre, og at de daværende Lejere fik Ret til at forlænge deres Lejemaal for dette Aaremaal. Jeg forstaar det saaledes, at det, der har været Kamp om og Sag om, er, hvorvidt Ejeren, naar der efter den Tid er kommet nye Lejere til, har Ret til at leje ud til dem paa kortere Aaremaal. En saadan Ret har Ejeren ikke. Saa bliver Spørgsmaalet, om den Lejer, Ejeren har lejet ud til, paa kortere Aaremaal, har erhvervet sig en Fortrinsret til at komme i Betragtning fremfor en hvilken som helst anden. Retten er kommet til det Resultat, at det har han ikke, og jeg maa sige, at det, Kommissionen har at afgøre, er, om Lejemaal et er givet i Overensstemmelse med Loven, men den skal ikke udtale sig om, hvorvidt den paagældende har Ret til at sidde med Huset.

Der er for øvrigt adskillige Veje at gaa med Hensyn til Erhvervelsen af disse Huse. Ærede Medlemmer vil maaske erindre, at jeg under Finanslovforslagets anden Behandling fremkom med en Udtalelse om, at vi havde rettet det Spørgsmaal til Finansministeriet, hvor mange Lejehusemandsbrug der var overgaaet til Statshusmandsbrug i de sidste 5 Aar, og at Svaret gik ud paa, at det var overdraget til Landbrugsministeriet at besvare dette Spørgsmaal.

Jeg røber vel ikke noget ved at sige, at Finansudvalget nu har modtaget Svaret fra Landbrugsministeriet. Det har ganske vist ikke været behandlet i Finansudvalget, men Svarskrivelsen er kommet. Forholdet er det, at i Frederiksborg, Præstø, Holbæk, Sorø, Svendborg og Randers Amter er der i 1919 overgaaet 27 Lejehusmandsbrug til Statshusmandsbrug, i 1920 14, i 1921 28, i 1922 9 og i 1923 26. I alt er der saaledes i disse 5 Aar overgaaet 104 Lejehusmandsbrug til Statshusmandsbrug. Det er alt saa en Vej til at erhverve disse Huse; men der vil jo altid blive nogle tilbage, og det kunde maaske være Overvejelse værd, hvorledes der skal gives Adgang til at erhverve disse.

Jeg erindrer om, at man her i Folketinget tidligere, da vi ikke havde disse Husmandskommissioner, som vi nu har for de enkelte Landsdele, har vedtaget en Bestemmelse om, at saadanne Lejehuse ikke maatte gives i Brug paa kortere Aaremaal end 7 eller 8 Aar, og at Lejeafgiften ingen Sinde maatte overstige 3 pCt. af Ejendomsskylden. Hvis man vendte tilbage dertil, blev for saa vidt disse Kommissioner overflødige. Thi der er den Fare, om man vil kalde det saadan, at naar disse 8 Aar er udløbet, kan Ejeren godt, naar han kan enes med en anden Lejer, faa en betydelig højere Afgift end fastsat i Loven, thi Kommissionerne træder ikke i Virksomhed, undtagen naar de paagældende ikke kan enes; ifald de ikke kan enes, fastsætter Kommissionen Lejeværdien, og saa er det, Lejen ikke maa overstige 4 pCt. Det var langt mere sikkert, naar det var fastsat i Loven, at man ikke kunde komme over 3 pCt. af Ejendomsskylden. Naar jeg nævner disse 3 pCt., er det, fordi her skulde ligge en Ansporing til Overdragelse af disse Huse til Selveje, saaledes at man ikke ved at leje disse Huse ud kunde faa saa stor Indtægt af dem, som dersom man solgte dem. Nu er Forholdet jo det, at ved den sidste Ejendomsskyldvurdering — og det sker for øvrigt ved hver Vurdering —, er de smaa Ejendomme steget forholdsvis mere end de større, og dermed bliver Afgiften i Virkeligheden noget rigeligere. Det var derfor Overvejelse værd, om man ikke kunde vende tilbage til det og indsatte en saadan Bestemmelse. Men alle disse Ting kan vi overveje i Udvalget sammen med Ministeren og se, om der muligt maatte være andre Veje at gaa for at faa skabt saa betryggende Forhold, som man anser det for ønskeligt.